

Dokončený příběh Plastic People

DŮLEŽITÝ PŘÍSPĚVEK K DĚJINÁM ČESKÉHO UNDERGROUNDU

Po memoárech Jitky Vodňanské, které se točí kolem jejího nemanželského vztahu s Václavem Havlem, je na trhu další „revizionistická“ kniha o dějinách českého disentu. František Stárek s Martinem Valentou vydávají studii o historii skupiny Plastic People of the Universe.

Příběh Plastiků lze odvyprávět v zaběhaných kolejích, zhruba v tomto rámci: je krátce po sovětské invazi, nová kapela z Prahy pod vedením charismatického zpěváka Milana Mejly Hlavsa narazí na kunsthistorika Ivana Jirouse, Magor Jirous Plastikům v počínající normalizaci zakáže umělecké i občanské kompromisy a učiní z nich ohnisko vznikajícího podzemí. Následuje hromadná vyšetřovací vazba, Havlova kampaň na obranu Plastiků, *Charta 77*, léta partyzánského hraní po stodolách, pronásledování a mnohé nucené emigrace, konečně listopad '89, po němž se z Jirouse stává přední výtržník nového režimu a Plastici s Louem Reedem vystupují pro Billa Clintona (a Václava Havla) v Bílém domě.

Ale *Podzemní symfonie* slavný příběh vypráví jinak, na pozadí politického vývoje v Československu. Líčení stojí na rozhovorech s pamětníky, neznámých pramenech undergroundové provenience a ovšem dokumentech Státní bezpečnosti. Pro nejklasičtější éru Plastic People (do emigrace saxofonisty Vratislava Brabence na podzim 1981) se Valenta se Stárkem od plastického kánonu odchylují málo, zřejmě není důvod. Brabencem emigroval půl roku po koncertu PP v Kerharticích u České Kamenice. Dům v Kerharticích tři týdny po koncertu lehl popelem a to byl konec jakéhokoli, i privátního koncertování. Současně s Brabencovou emigrací putoval umělecký vedoucí Jirous opět do vězení. O rok později StB ve svých interních spisech radostně konstatuje, že Plastici fakticky zanikli.

Ale Hlavsa, o jehož dlouholetém trýznění policí autoři napsali působivou kapitolu, se v té době uchyluje pod umělecký dozor Václava Havla. Vznikají nové dvě desky. Policie, která už svazek na Hlavsu uzavřela, se mu opět musí věnovat. Od roku 1977 o něm ví, že je slabým článkem plastického řetězu, při výsleších mívá sklony sdělovat „zajímavé poznatky“. Vědí to samozřejmě i Hlavsovi přátelé, například na

DANIEL KAISER

zakonspirovaný koncert v Kerharticích je Hlavsa dovezen s páskou přes oči (pouze nepatrná nadsázka).

Nebudeme tu z knihy prozrazovat různé další detaily, nicméně *Podzemní symfonie* není prvoplánová obžaloba frontmana Plastiků. StB k názoru, že PP zanikli, dospěla dvakrát, Hlavsa ji dvakrát vyvedl z omylu. Byl také z Plastiků nejexponovanější; v knize se připomíná, že zatímco ostatní členy rozpracovávala krajská správa, Hlavsa měl to pochybné privilegium, že se mu tajná policie věnovala na celostátní, tedy nejvyšší úrovni.

Vyvrcholení příběhu i knihy nastává v roce 1987. Plastikům se daří registrovat pod zkratkou PPU, kvalifikují se na oficiální přehlídku amatérské rockové hudby Rockfest, spolu s Garáží mají dvakrát vystoupit v pražském klubu Na Chmelnici. Těsně předtím tajná policie zasahuje, z hraní tak zase není nic. Pro natěšené hudebníky je to těžká rána. Každý to zklamání řeší po svém. Část Plastiků se intenzivněji angažuje v opozici, Hlavsa naopak míří do sféry povoleného rocku. Formuje Půlnoc, v níž se posléze ocitají i další dva kmenové Plastici, Josef Janíček a Jiří Kabeš. Souběžně s tím StB na podzim 1987 převádí Hlavsu do kategorie Tajný spolupracovník a zakládá nový svazek, který však byl v prosinci 1989 spolu s většinou ostatních živých svazků skartován.

František Čuňas Stárek, od roku 1990 důstojník kontrarozvědky, dnes badatel v ÚSTR, poznamenává, že prošel kvanta svazků, a v žádném nenašel nějaké Hlavsovo udání. Jeho závěr: Hlavsa byl tzv. vlivový agent, tedy člověk, jakého si tajná policie nevede proto, aby jí pomáhal usvědčovat konkrétní lidi, ale aby působil v jejich širších intencích.

Od června 1988 Půlnoc oficiálně hraje, Hlavsa se na jaře 1989 při udílení cen časopisu *Melodie* v Paláci kultury potkává s Karlem Gottem, z čehož vznikla fotografie uváděná pod popisem Setkání Apolla se Sojuzem. Je to sice méně známá, ale asi výstižnější momentka doby než slavné revoluční foto Gotta s Krylem na balkonu Melantrichu. Když na jaře '89 Půlnoc koncertuje v New Yorku, Jirous si odpykává trest ve Stráži pod Ralskem a Stárek ve vyšetřovací vazbě čeká na soud. Stárkova a Valentova monografie je pro pochopení té zvláštní doby podstatná. ■

František Stárek, Martin Valenta: *Podzemní symfonie Plastic People*, Argo 2018, 372 s.